

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Hradci Králové – pobočka v Pardubicích rozhodl soudcem Mgr. et Mgr. Jaroslavem Vávrou ve věci

žalobce: B. K.
proti

žalované: Česká správa sociálního zabezpečení, IČ 00006963
sídlem Křížová 25, 225 08 Praha 5 Smíchov

v řízení o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 30. 6. 2020, č.j. X,

takto:

- I. Žaloba se zamítá.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

1. Žalobkyně se včasnou žalobou domáhala soudního přezkumu v záhlaví tohoto rozsudku označeného rozhodnutí žalované, kterým byly zamítnuty námitky žalobkyně a bylo potvrzeno rozhodnutí žalované ze dne 24. 4. 2020, č.j. X. Tímto rozhodnutím byl žalobkyni podle ust. § 56 odst. 1 písm. a) a ust. § 39 odst. 1 zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, v platném znění (dále jen „zákon o důchodovém pojištění“) odňat invalidní důchod ode dne 6. 6. 2020 s ohledem na posudek Okresní správy sociálního

zabezpečení Chrudim ze dne 9. 4. 2020, podle něhož poklesla žalobkyni pracovní schopnost pouze o 30 %.

2. V žalobě proti napadenému rozhodnutí žalobkyně namítala, že posudkový lékař nijak podrobně nezkoumal její zdravotní stav (idiopatický střevní zánět – Crohnova choroba), neboť na jednání nebyla ani přizvána a nemohla se ke svému zdravotnímu stavu ani vyjádřit. V současné době se její zdravotní stav naopak zhoršil. Přetrvává u ní zánětlivý stav a již delší dobu má bolesti v podbřišku. Toto své tvrzení doložila zprávou z výsledku vyšetření ze dne 18. 8. 2020. Napadené rozhodnutí tak bylo vydáno na základě nedostatečně zjištěného skutkového stavu. Proto žalobkyně navrhla, aby soud napadené rozhodnutí zrušil.
3. Žalovaná ve vyjádření k žalobě nejdříve popsala právní úpravu týkající se posuzování nároku na invalidní důchod a posléze osvětlila důvody, které vedly orgán I. stupně k zamítavému rozhodnutí, jakož i důvody, pro které žalovaná zamítla námitky žalobkyně podané proti uvedenému rozhodnutí. Žalobkyni napadené rozhodnutí bylo vydáno na podkladě lékařského posudku ze dne 30. 6. 2020, vypracovaného pro účely řízení o námitkách lékařem žalované, který došel k závěru, že u žalobkyně se jedná o dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav, avšak nejde o invaliditu, neboť pracovní schopnost žalobkyně poklesla pouze o 30 %. Závěrem žalovaná navrhla s ohledem na žalobní námitky důkaz posudkem Posudkové komise Ministerstva práce a sociálních věcí (dále jen „MPSV“). Žalovaná setrvala na svém rozhodnutí, nesouhlasila s žalobou.
4. Soud přezkoumal napadené rozhodnutí v mezích žalobních bodů a podle skutkového a právního stavu v době rozhodování správního orgánu v souladu s ust. § 75 odst. 1 a 2 s.ř.s. Pro další průběh řízení byl zpracován posudek zdravotního stavu žalobkyně Posudkovou komisí MPSV v Hradci Králové ze dne 5. 11. 2020, ev. č. SZ/2020/1231-HK-9.
5. Posudková komise MPSV dospěla k závěru, že u žalobkyně se jedná o dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav ve smyslu ust. § 26 zákona o důchodovém pojištění. Dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav podle posudkové komise neodpovídá invaliditě dle § 39 odst. 2 písm. a) zákona o důchodovém pojištění, když míra poklesu pracovní schopnosti žalobkyně činí 20 % a vzhledem k dalšímu postižení zdravotního stavu se tato hodnota zvyšuje o 10 %, celkově tedy míra poklesu pracovní schopnosti žalobkyně činí dle posudku 30 %. Za rozhodující příčinu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu s nejvýznamnějším dopadem na pokles pracovní schopnosti byl shledán idiopatický střevní zánět – Crohnova nemoc. Podle posudkového závěru byl ve sledovaném období stav uspokojivě stabilizovaný, s minimálními projevy onemocnění dle opakovaného endoskopického vyšetření. Z posudku plyne, že posudková komise přihlédla i k nově doložené zprávě MUDr. T. ze dne 18. 8. 2020, avšak podle posudkové komise změny zdravotního stavu přesto nebylo možno hodnotit do data vydání napadeného rozhodnutí jako posudkově rozhodné.
6. Při jednání před soudem žalobkyně zopakovala, že její zdravotní stav nebyl správně vyhodnocen. Z poslední lékařské zprávy MUDr. T. ze dne 18. 8. 2020 se podává, že je u žalobkyně indikován přípravek Stelara, který bývá předepisován u středně těžkých až těžkých průběhů onemocnění. Vyšetřením na magnetické rezonanci byl u ní zjištěn zánět

ve slepém střevě. Má bolesti žaludku. Vyšetření posudkové komise nebyla přítomna a nemohla tak popsat, jak cítí svůj zdravotní stav. Má problémy s nalezením vhodné práce, neboť před prací ani po ní se nemůže příliš najíst. Není podle ní spravedlivé, aby při každém dočasném zlepšení zdravotního stavu jí byl invalidní důchod odebrán.

7. Žalovaná při jednání před soudem uvedla, že posudková komise při posuzování zdravotního stavu žalobkyně vzala v potaz i pozdější lékařskou zprávu ze dne 18. 8. 2020. Z ní se však nepodává, že by zdravotní stav žalobkyně byl zhoršený již k datu vydání napadeného rozhodnutí. Posudek považuje žalovaná za přesvědčivý.
8. Dle § 38 písm. a) zákona o důchodovém pojištění má pojištěnec nárok na invalidní důchod, jestliže nedosáhl věku 65 let a stal se invalidním a získal potřebnou dobu pojištění, pokud nesplnil ke dni vzniku invalidity podmínky nároku na starobní důchod podle § 29 téhož zákona, popřípadě, byl-li přiznán starobní důchod podle § 31 téhož zákona, pokud nedosáhl důchodového věku.
9. Podle § 39 odst. 1 téhož zákona je pojištěnec invalidní, jestliže z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu nastal pokles jeho pracovní schopnosti nejméně o 35 %.
10. Podle odstavce 3 téhož ustanovení se pracovní schopností rozumí schopnost pojištěnce vykonávat výdělečnou činnost odpovídající jeho tělesným, smyslovým a duševním schopnostem, s přihlédnutím k dosaženému vzdělání, zkušenostem a znalostem a předchozím výdělečným činnostem. Poklesem pracovní schopnosti se rozumí pokles schopnosti vykonávat výdělečnou činnost v důsledku omezení tělesných, smyslových a duševních schopností ve srovnání se stavem, který byl u pojištěnce před vznikem dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu.
11. Podle odstavce 4 téhož ustanovení se při určování poklesu pracovní schopnosti vychází ze zdravotního stavu pojištěnce doloženého výsledky funkčních vyšetření; přitom se bere v úvahu,
 - a) zda jde o zdravotní postižení trvale ovlivňující pracovní schopnost,
 - b) zda se jedná o stabilizovaný zdravotní stav,
 - c) zda a jak je pojištěnec na své zdravotní postižení adaptován,
 - d) schopnost rekvalifikace pojištěnce na jiný druh výdělečné činnosti, než dosud vykonával,
 - e) schopnost využití zachované pracovní schopnosti v případě poklesu pracovní schopnosti nejméně o 35 % a nejvíce o 69 %,
 - f) v případě poklesu pracovní schopnosti nejméně o 70 % též to, zda je pojištěnec schopen výdělečné činnosti za zcela mimořádných podmínek.
12. Stanovení procentní míry poklesu pracovní schopnosti podle druhů zdravotního postižení upravuje vyhláška č. 359/2009 Sb., ze dne 9. října 2009, kterou se stanoví procentní míry poklesu pracovní schopnosti a náležitosti posudku o invaliditě a upravuje posuzování pracovní schopnosti pro účely invalidity.

13. V přezkumném řízení soudním jsou k posouzení zdravotního stavu a pracovní schopnosti osob i k zaujetí posudkových závěrů o invaliditě ze zákona povolány Posudkové komise MPSV (§ 4 odst. 2 zákona č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení, v platném znění). V soudní praxi je důkaz posudkem posudkové komise chápán jako případ předepsaného důkazu – k tomu srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu (dále jen „NSS“) č. j. 2 Ads 58/2003-75 ze dne 4. 12. 2003, č. 133/2004 Sb. NSS. Jak uvedl NSS v rozsudku ze dne 9. 2. 2006, č. j. 6 Ads 25/2004-58 (dostupné i z www.nssoud.cz): „*Posouzení zdravotního stavu a souvisejícího zbytkového pracovního potenciálu je věcí odborně medicínskou; soud k ní nemá potřebné odborné znalosti, a proto se vždy obrací k osobám, jimž tyto znalosti svědčí, aby se o těchto otázkách vyslovily. Soud pak hodnotí veškeré důkazy v řízení takto získané. V řízení, které je přezkumným řízením vůči rozhodnutí žalované, soud opatřuje posudek posudkové komise ministerstva v souladu s pokynem § 4 odst. 2 zákona č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení. Pokud tento posudek není ve svém obsahu úplný a svými závěry přesvědčivý, opatří si soud znalecký posudek znalce v oboru posudkového lékařství. Zásadní význam pro soudní rozhodnutí tak mají odborné posudky.*“
14. Krajský soud ověřil, že uvedený posudek posudkové komise MPSV ze dne 5. 11. 2020 splňuje veškeré náležitosti dané zákonem. V posudku je dostatečně popsáno, na základě jakých skutečností posudková komise dospěla ke shora uvedenému závěru o poklesu pracovní schopnosti na celkových 30 %. Nejvýznamnější dopad na pokles pracovní schopnosti žalobkyně pak posudkoví lékaři považují z medicínského hlediska idiopatický zánět – Crohnovu nemoc, resp. zdravotní postižení uvedené v kapitole XI, odd. C, položka 4a přílohy k vyhlášce č. 359/2009 Sb., jak již uvedeno výše. K tomuto nemá krajský soud co dodat, neboť sám nemá odborné lékařské znalosti, na nichž posouzení invalidity závisí především. Přitom vypracovaný posudek MPSV v tomto řízení ob stojí co do přesvědčivosti a úplnosti. Také složení, ve kterém posudková komise MPSV zasedala, bylo plně v souladu se zákonem. Ostatně odbornost posudkových lékařů žalobkyně ani nenamítala.
15. Pokud jde o namítané nezohlednění lékařské zprávy ze dne 18. 8. 2020, k ní je třeba poznamenat, že byla vydána na základě gastroenterologického vyšetření dne 18. 8. 2020, tedy již po datu vydání napadeného rozhodnutí. Obecně vzato je třeba vycházet ze skutkového stavu, který tu byl v době vydání napadeného rozhodnutí. Byť v tomto případě lze pochopit, že z důvodu opatření souvisejících s onemocněním Covid-19 mohlo dojít k určité prodlevě s vyšetřením žalobkyně. Jak však uvedeno výše, posudkoví lékaři PK MPSV k této pozdější zprávě v rámci posudkového zhodnocení přesto přihlédli. Ani přesto však nedospěli k závěru, že by se z této zprávy měla podávat skutečnost zhoršeného zdravotního stavu žalobkyně ke dni vydání napadeného rozhodnutí, resp. posudkově rozhodných změn zdravotního stavu. Ani z doložené lékařské zprávy MUDr. T. se podle Posudkové komise nepodává, že by u žalobkyně byly ve sledovaném období přítomny funkčně významné stavy zdravotního postižení odpovídající posudkovým kritériím nějakého stupně invalidity. Posudková komise MPSV tedy správně posuzovala aktuální zdravotní stav žalobkyně k datu vydání napadeného rozhodnutí, neboť invaliditu nelze přiznat pouze na základě očekávání vývoje zdravotního stavu v budoucnosti. Žalobkyně, pokud se domnívá, že se její zdravotní stav skutečně ode dne vydání napadeného

rozhodnutí zhoršil, má možnost znovu si zažádat o přiznání invalidního důchodu, přičemž tato bude v novém řízení řádně posouzena.

16. Lze jistě pochopit určitou frustraci z odebrání invalidního důchodu zvláště pak za situace, když charakter onemocnění žalobkyně se může projevovat právě častými zlepšeními a zhoršeními zdravotního stavu. Na druhou stranu institut invalidního důchodu slouží k zabezpečení občanů, kteří ztratili způsobilost pracovat z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu, nebo jejichž způsobilost k práci byla v důsledku této skutečnosti výrazně snížena (srov. Tröster, P. a kol. Právo sociálního zabezpečení. 6. vydání. Praha: C. H. Beck, 2013. s. 160 a dále). Pokud v rámci pravidelného posouzení zdravotního stavu pro účely důchodového pojištění vyjde najevo skutečnost, že zdravotní stav se objektivně zlepšil, resp. že pracovní schopnost posuzované osoby nebyla stejná nebo vyšší než 35 %, nelze tuto osobu považovat za invalidní, a tudíž nelze ani ponechat v platnosti nárok na invalidní důchod. V opačném případě by totiž stanovení procentní míry poklesu pracovní schopnosti pozbývalo smyslu.
17. Žalobkyně rovněž namítala, že k posouzení jejího zdravotního stavu nebyla přizvána ani v případě lékaře žalované v řízení o námitkách, ani nyní v řízení o žalobě prostřednictvím Posudkové komise MPSV. Žalobkyně z toho důvodu nemohla popsat, jak svůj zdravotní stav cítila.
18. Pokud jde o nutnost osobní přítomnosti posuzované osoby u posudkové komise, je třeba uvést, že tato přítomnost nemusí být vyžadována vždy. Ostatně jak již setrvale judikuje NSS, pravidlo osobní přítomnosti posuzované osoby při jednání posudkové komise nemůže platit bezvýjimečně. Vždy je totiž třeba vycházet z konkrétních okolností daného případu (srov. např. rozsudek NSS ze dne 14. 9. 2011, č. j. 4 Ads 82/2011-8).
19. V nyní projednávané věci z posudku Posudkové komise MPSV jednoznačně plyne, z jakých lékařských zpráv a nálezů posudkové lékaři vycházeli při posuzování zdravotního stavu žalobkyně ke dni vydání napadeného rozhodnutí. Podklady, ze kterých posudková komise vycházela, byly pro tento účel dostatečné a bylo je tedy možno považovat za relevantní podklad při posouzení zdravotního stavu žalobkyně. Soud toto uvádí i s ohledem na charakter patrně proměnlivých zdravotních obtíží a způsobů toho, jak se toto onemocnění, nejen u žalobkyně, projevuje.
20. Za daného stavu nebyla osobní přítomnost žalobkyně při jednání posudkové komise nezbytná. Soud dále připomíná probíhající pandemii Covid-19, která nejen posudkové komise vede k tomu, aby osobní kontakty mezi lidmi a jejich mobilita byly omezeny na jen na nejnutnější případy. Při posuzování zdravotního stavu pro účely soudního přezkumu je obvyklé a žádoucí, aby posudkové komise vycházely primárně z lékařských zpráv, vyšetření a nálezů objektivizovaných ke dni vydání napadeného rozhodnutí (viz např. rozsudek NSS ze dne 6. 4. 2017, č. j. 1 Ads 155/2016-33, bod 30). Soud tak nemá za to, že žalobkyně byla tímto postupem zkrácena na svých právech. Této žalobní námitce soud nedává za pravdu, neboť není přesvědčen o tom, že případná osobní přítomnost žalobkyně před posudkovou komisí mohla přinést podstatný zvrat v závěrech, které byly přijaty na základě lékařských odborných vyšetření a zpráv.

21. Krajský soud v žádném případě nehodlá zpochybňovat zdravotní obtíže žalobkyně spojené s jejím onemocněním. Intenzita negativních jevů spojených s touto nemocí má bohužel, jak plyne z lékařských zpráv, kolísavý charakter, a tedy nikoli vždy musí dosahovat úrovně odůvodňující přiznání invalidního důchodu.
22. Lze pochopit, že se případné odnětí invalidního důchodu při dočasném zlepšení zdravotního stavu může žalobkyni jevit jako nespravedlivé, a to zvláště při vědomí jiných zdravotních postižení trvalého nebo alespoň stagnujícího charakteru. Jak již však soud uvedl výše, zákon pro přiznání invalidního důchodu stanoví poměrně striktní podmínky. Tyto podmínky žalobkyně k datu vydání napadeného rozhodnutí nesplňovala. Ničeho to však nemění na tom, že žalobkyně, pokud má za to, že její zdravotní stav se zhoršil a odůvodňuje přiznání invalidního důchodu, má možnost podat si u místně příslušné okresní správy sociálního zabezpečení novou žádost o přiznání invalidního důchodu. Účelem tohoto soudního řízení však není měnit či jinak napravovat rozhodnutí správních orgánů s odkazem na lékařské zprávy vydané po datu vydání napadeného rozhodnutí.
23. V dané věci tedy lze uzavřít, že rozhodnutí žalované je věcně správné a vychází ze skutkového stavu, který tu byl v době rozhodování. Soud žalobu proto jako nedůvodnou zamítl podle § 78 odst. 7 soudního řádu správního.
24. O náhradě nákladů řízení soud rozhodl dle § 60 odst. 1 s.ř.s. Žalobkyně nebyla v řízení úspěšná. Žalované podle obsahu správního spisu nevznikly takové náklady soudního řízení, které by přesahovaly rámec běžné úřední činnosti.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližze následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Pardubice, 9. února 2021

Mgr. et Mgr. Jaroslav Vávra v.r.
soudce